

פרוטוקול מס' 431

מישיבת ועדת העבודה

יום ו', כ"ד בטבת תשל"ז - 14.1.1977, שעה 8.30.

נכחו:

חברי הוועדה: ש. ארבל-אלמוזלינו

פ. אמיר

מ. דרובלס

ה. זיסל

י. יודין

ג. כהן

ח. שמעוני

מזכיר הוועדה: י. גוריאל

רשמה: ש. ז"ק

סדר - היום : מסקנות ועדת העבודה בנושא: "רביזיה במוסד השליחים
נכחה בעיות העליה והירידה".

-930-

(מקב) כ"א 1977

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

פנתחת את הישיבה.
אחרי דיון בכמה ישיבות בהצעתה של חברת-הכנסת
גאלה כהן בדבר "רביזיה במוסד השליחים נוכח בעיות העליה והירידה", אנחנו מגישים
היום לוועדה טיוטת נוסח לסיכום הדיון שלנו. נשמח לשמוע הערות חברי הוועדה על-מנת
לשפר ולשפיל את ניסוח המסקנות.

י. נוריאל:

(קורא את ההקדמה).

פ. דרובלס:

ישנם כאן נתונים וכתוב שיש 222 שליחי תנועות
הנוער. האם נוכל לקבל חלוקה לפי מפלגות? כי
אותם 222 השליחים מתחלקים לפי מפתח מפלגתי. אזי, במסקנות אפשר לבוא ולהגיד
שהולכים לבדוק כל שליח לפי המפתח?

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

אנחנו לא נוכל לעשות זאת, כי אילו היית מעלה
את נושא חלוקת השליחים לפי מפלגות - זה משהו
אחר, ועכשיו אתה בא ומבקש זאת. אנחנו הכינו את המסקנות בהתאם למה שדובר.
ההקדמה אושרה.

י. נוריאל:

(קורא את סעיף 1).

ג. כהן:

הכוונות טובות, אבל הניסוח אינו נראה לי.
לדעתי יש לכתוב: " הוועדה קובעת, כי
קיומה של מדינת ישראל כמולדת לעם היהודי וכראש גשר להגשמת הציונות, אשר אחת
ממטרותיה המרכזיות היא החזרת העם היהודי לארצו, עושה את נושא העליה ארצה וממדיה
לענין ההיווצר ביומיו, ובימינו גם לענין הקריטי ביותר; ויש לעשות כל מאמץ
כדי להגיע להגברתה".

י. יודין:

אינן לי כמובן שום דבר נגד הניסוח הזה. אבל
אני הייתי מצמיד את נושא העליה על רקע קונקרטי
וכותב: "נוכח מאבקיה וצרכיה של מדינת ישראל קובעת הוועדה, כי קיומה של . . ."

ה ל ט ה :

לקבל את הצעות חברי-הכנסת כהן ויודין.

י. נוריאל:

(קורא בעמוד 2 גמר סעיף 1).

ג. כהן:

כאן אין לי הערות. אולם, כדי להיות ישרה
עם עצמי אני מוכרחה להגיד משהו לפרוטוקול.
אני דורשת רביזיה ולא הייתי קוראת להסתדרות הציונית להסתלק מהעולם. אולם,
כפי שכל הדבר הזה עומד - זה דורש רביזיה מוחלטת והמדינה צריכה לקבל על עצמה
תפקידים אלה. אני אומרת את הדברים האלה לפרוטוקול, כי איננו עוסקים בנושא זה.

מ. דרובלס:

אשר לפסקה 2 של סעיף 1 בעמוד 2 - כולם יודעים שבזמן האחרון נמתחה ביקורת על מוסד

השליחים. אזי, מצד אחד קיימת הביקורת על המוסד וריבוי השליחים ומצד שני - אנחנו אומרים שלא לחסוך במאמצים. אבל הכוונה שלנו שיש לייעל את המוסד הזה. לכן, יש ללשט היטב את הסעיף הזה.

י. יודין:

אני מציע לכתוב בסעיף זה: "הוועדה רואה בשליחות מהארץ אל הגולה אחד הכלים החיוניים

להמרצת העלייה לארץ, והיא קוראת להסתדרות הציונית לא לחסוך במאמצים למען הרחבתה והעלאת רמתה".

ה ח ט ה :

לקבל את הצעת חבר-הכנסת יודין לקטע השני של סעיף 1 בעמוד 2.

י. גוריאלי:

(קורא את סעיף 2).

ג. כהן:

כאן אני רוצה להעיר שכל המוסד הזה הוא איננו מתכנס ואינו מוסד דו"ח; והוא חייב

לדווח לראש הממשלה, לוועדת כנסת זו או אחרת על המעולות שהוא עושה. (היו"ר - ש. ארבל-אלמוזליני; ולדווח).

ה. זיידל:

אני רוצה שנביע צער על שהמוסד לתיאום לא נודמן בהתאם להחלטות שנתקבלו והמוסד איננו מחפד.

י. גוריאלי:

בהתאם לדברים שנאמרו ניסוח סעיף 2 יהיה כך: "הוועדה מביעה את צערה על כך שהמוסד לתיאום

לא התכנס במתחייב וקוראת לראש הממשלה לזמן לעיתים קרובות יותר את המוסד לתיאום שהברים בו ראש הממשלה ונציגי ממשלת ישראל והסתדרות הציונית".

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזליני:

הוועדה קוראת לשני הגופים גם יחד.

ה ח ט ה :

לקבל את סעיף 2 כהצעתו של מר גוריאלי.

י. גוריאלי:

(קורא את סעיף 3).

י. יודין:

הייתי מאד רוצה לתמצת. אולם, כיון שזהו המרק היחיד שיש בו שירה אינני רוצה לעשות

זאת, מרש למלה "עבותות" ואני מציע לכתוב כך: " הוועדה רואה בחינוך היהודי והציוני בגולה את הקשר הכרוך בהגברת התודעה הלאומית ויחד עם זה לחיזוק הצורך לעליה והקשר בין מדינת ישראל ויהדות העולם".

ה ח ט ל ה

לקבל את הצעתו של חבר-הכנסת יודיץ לפסקה 1 של סעיף 3.

לפי הפסקה 2 של 3 יוצא כאילו אנחנו שולחים
20,000 מורים, שעה שנשלחים מכאן בסך-הכל

ג. כהן:

339 מורים.

אזי נכתוב: "הוועדה קוראת לממשלת ישראל...".

י. נוריאל:

כיון שאנחנו אומרים ש-80% מהמורים לא הוכשרו
להפקידי הוראה - יש להקים שם מכונים.

ה. זיידל:

רובם ככולם הם מורים של הקהילה היהודית.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מציע לכתוב: "הוועדה קוראת לממשלת
ישראל לפעול להקמת סמינריונים להכשרת מורים
על-מנת להכשיר מספר נוסף של מורים

ז. יודיץ:

למוסדות החינוך היהודיים בארצות הגולה, על-מנת להכשיר מספר נוסף של מורים שיעברו לצורכי המוסדות בחו"ל".

המוסדות להכשרת מורים צריכים לקום בארץ ויש
להביא לארץ אותם האנשים שרוצים להכשיר
בסמינריום. שמענו גם שקיימים שני סמינריום למורים בארץ.

ח. זרובל:

על הסמינריום להשתתף בכוחות הוראה ובהדרכה
באנשים מהארץ. אבל יש לקיים את הסמינריום

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

גם שם ואני מאד ממליצה על כך.

כל החינוך היהודי בגולה צריך להיות באחריות
של ממשלת ישראל וזו גם צריכה להיות אחת
מהמטרות שלנו, וההסתדרות הציונית תהיה המכשיר.

ג. כהן:

אני מציע למחוק את כל הקטע המדובר במשכורת
המורים.

ה. זיידל:

ה ח ט ל ה

למחוק את הקטע בסעיף 3 המדובר על ענין המשכורת.

אני חושב שיש לכתוב כאן: "הוועדה בהע
כי אין להעסיק ישראלים יודיים...". כי
אחת הצורות של העם היהודי שקובעים את המדיניות לפי המקרים החריגים. עלינו להגיד

ז. אמיר:

ז. אמיר:

בצורה הברורה ביותר שאין להעסיק ישראלים יורדים. אל נשכח, כי אלה הן רק המלצות.

ה. זיידל:

אני מציע לכתוב: "יש להמנע מהעסקת ישראלים יורדים". ולמחוק את המלים "ככל האפשר", כי יש מקרים שמישהו נמצא בחו"ל לרגל מחלה ואז הוא הופך למורה. הוא עדיין איננו יורד. לכן, יש לכתוב "יש להמנע" בלי "ככל האפשר".

מ. דרובלס:

אני בדעה שיש להשאיר את הסעיף כמות שהוא, כי אם בקהילה מסוימת זקוקים למורה שיכול לחנך את ילדי הקהילה, לפעמים אין שום ברירה אלא להעסיק יורד על-מנת שילמד את ילדי הקהילה.

י. יודיק:

אני בעד שנכתוב: "יש להמנע" ולמחוק את המלים "ככל האפשר".

הג"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

הרוב בעד שנכתוב רק "יש להמנע" ונמחק את המלים "ככל האפשר".

ה ח ל ט ה :

לקבל את סעיף 3 בתיקונים שהוצעו.

י. גוריאלי:

(קורא את סעיפים 4 ו-5).

הג"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

מטפח בגרמי שני המכונים להכשרת מורים בארץ מביע ל-2700 תלמידים בסך-הכל.

ג. בהן:

יש לפתוב: "וממליצה להרחיב ולהקים מכונים נוספים בארץ".

י. גוריאלי:

אלה הן הערות סגנוניות ואני אשנה את הדברים.

ה ח ל ט ה :

לקבל את סעיפים 4 ו-5 בשינוי הסגנון.

י. גוריאלי:

(קורא את סעיף 6).

י. יודיק:

אני חושב שכל הסעיף הוא מיותר. אני בעד זה שהוועדה רואה חשיבות רבה בפעילותם של שליחי

י. יודיק:

הנועות הנוער. אינני יודע מה זה "קונצנזוס" ו"תנועתיות". אני מעריך את התנועות ואינני צריך להכניס את ה"תנועתיות". זה איננו ענין שאפשר לפתור בחצי משפט. אפשר להוסיף: "להגברת הקשר בין פעילות תנועות הנוער עם המחלקה לנוער ולחלוק".

ג. בהן:

אני רוצה להזכיר לחברי הוועדה שהנושא הזה של שליחי תנועות הנוער עורר בוועדה דיון רציני, מאחר ושליחי תנועות הנוער שובחים לשם מה הם נשלחו. הם נשלחו להביא אנשים לארץ ולא להביא אנשים לסניף בית"ר, או לקיבוץ השומר הצעיר. לכן, אני אומרת שזהו טעיף חשוב ויש להתעכב עליו, כי אלה שיוצאים בשליחות צריכים בכל זאת להיות צמודים לאיזה קונצנזוס לאומי, יהודי וציוני של מדינת ישראל.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

שמענו דוגמאות שונות מפי השליחים. אני מקווה שהיו אלה מקרים חריגים, כי הקונצנזוס הוא המהווה את נקודת הכובד והמוקד. לכן, הוועדה בדעה שהקונצנזוס מהווה את מרכז הכובד של הפעילות.

ז. אמיר:

אני עכשיו רוצה לדבר לפרוטוקול. אני חושב שהשליחים התנועתיים היו הדואגים והגואלים בתקופת שיעור לפני קום המדינה. הם הגיעו למקומות הנדחים ביותר בחו"ל והיו ביניהם באמת שליחי בית"ר והשומר הצעיר. זו היתה שליחות ערכית שנעשתה לפעמים תוך כדי סכנת נפשות. כל השליחות היו היתה שליחות ערכית וכל החינוך לערכים הוא חשוב. אבל כל תנועה יכולה לכוון לכיוון הזה? ואני רוצה לציין לשבח את כל מאות אלפי השליחים. יתכן שצריך למצוא לזה עתה צורה אחרת. לכן אני מציע לפתור: "הוועדה רואה את המשיבות של השליחים התנועתיים וממליצה להגביר ולהכפיל את מספרם בחו"ל".

י. יודיק:

אני מסכים לדברי חברי-הכנסת ז'. אמיר ואינני יכול לקבל את ההחלטה הטוטאלית של שליחי תנועות הנוער. היו מקרים חריגים, אבל לא עליהם אנחנו צריכים לדבר. אנחנו צריכים להכניס כעין דברי הערכה האומרת: הוועדה קובעת את הערכות השליחי תנועות הנוער והגברת הקשר בין מחלקת הנוער והחלוק לבין ההסתדרות הציונית" - ניסוח כזה בהחלט יכול להתקבל על הדעת.

ג. דרובלס:

אני בהחלט חושב שיש לציין את הפעילות החשובה שנעשתה באמצעות שליחי תנועות הנוער למניעת התבוללות המתבצעת בדרך הזולה מבחינה כספית, כי אם שליח כזה בא לגולה ויש לו מאות חניכים - הוא ממש מציל אותם מהתבוללות. אבל אם לדבר בעדיפות, הרי אנחנו פולנו יודעים שהיו חריגים בקרב השליחים ביבשות שונות ואף הביאו נזק למדינת ישראל, ויש לקרוא לילד בשמו.

ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מציעה את הנוסחה הבאה: "הוועדה מציינת בהערכה ובחשיבות רבה את פעילותם של שליחי תנועות הנוער החלוציות בגולה וממליצה על הגברתן וחיזוקן של פעולות תנועות אלה. הוועדה בדעה, כי יש לארגן את פעילותם של שליחי תנועות הנוער הכוללת חוליה חזקה בהעמקת ההדדיות החברתית עם מדינת ישראל. כן סבורה הוועדה שפעילותם של השליחים הללו צריכה להיות מתואמת וקשורה לקונצנזוס הלאומי והציוני המהווה את מרכז הכובד של פעילותם".

ז. אמיר:
אני מציע לכתוב: "הוועדה רואה חשיבות רבה במעילותם של שליחי תנועות הנוער החלוציות בגולה, העונים על הצרכים המיוחדים ומהווים גורם חינוכי וערכי. הוועדה ממליצה לחזק את פעילותם בשליחות זו. כן ממליצה הוועדה לתת חשיבות לקונצנזוס הלאומי".

מ. דרובלס:
בתנאי שאנחנו נציין בצער את העניינים שקרו באיטליה ובארגנטינה.

ה. שמעוני:
נוסף לכך, הוועדה רואה כמובן מאליו שלא תהיה סתירה בין השליחות התנועתית לבין הקונצנזוס הציוני והלאומי.

י. יודין:
אני מצביע רק על החלק החיובי של תנועות הנוער.

י. נוריאל:
החלק השני של סעיף 6 יהיה: "הוועדה מחזקת את המגמה שיש צורך ברביזיה בעבודת המחלקה לנוער והחלוץ ולמפוי חוש של השליחות, בהצבת מקומות לשליחים ופיזור השליחים - הוועדה מצפה כי רביזיה מעין זו תבוצע בהקדם. הוועדה מביעה את הערכתה לפעולותיהם". ואין צורך בכל סעיף 7. כן יש להוסיף כאן: "הוועדה ממליצה להגדיל את מספר השליחים שנשלחו על-ידי ההסתדרות הציונית על חשבון הקהילות על-מנת להקיף מספר גדול יותר של מרכזים קהילתיים".

ה ח ל ט ה :

לקבל את סעיף 6 בהתאם לתיקונים המוצעים.

י. נוריאל:
(קורא את סעיף 8).

ג. כהן:
בהמשך ההמלצות אנחנו ממליצים על הגדלת שליחים עליה על-מנת להביא מיליונים. לכן, צריך להגדיל את הדברים באופן קטיגורטי, כי הניסוח כאן מקטין קצת את ערך הדברים. אני לא הייתי מפרטת.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזליני:
אני מסכימה שנכתוב: "לאור העובדה ויעדי שליחותם".

י. יודין:
"יש להקיף ריכוזים יהודים גדולים".

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזליני:
"יש לבדוק מחדש את מצבת שליחי העליה ויעדי שליחותם מתוך מגמה להגדיל את מספרם בצורה משמעותית והולמת אחת מספר הרב של יהודים הנמצאים בגולה".

ה ה ל ט ה ז

לקבל את סעיף 8 כהצעת יושבת-ראש הוועדה.

(קורא את סעיף 9).

י. נוריאלי:

ז. אמיר:
היום שמעתי ברדיו כתבה של שמעון שיפר על השליחים בקנדה ודובר בה על אוחס היהודים ו שנעזרים בהם בשנת השבתון שלהם העושים אותה בקנדה. זה הרי חוסך מאות דולרים. על העושים שנת שבתון בחו"ל לעשות משהו בהתנדבות ולתת הרצאות בקרב הקהילה היחודית.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:
באותה מידה שאנחנו קוראים לנצל את הפוטנציאל של אותם האנשים העושים שנת שבתון בחו"ל, על ההסתדרות הציונית לנצל את כל אותם האנשים המזדמנים לחו"ל שיתרמו מזמנם בהתנדבות לפעילות בקרב הקהילה.

ג. כהן:
בהצעה לסדר היום שלי דרשתי להפריד בין שליחים קונסולריים לבין שליחים המעודדים עליה. על-כל-שנים לשקול הפרדה בין שליחים קונסולריים לבין שליחים המעודדים עליה.

ז. אמיר:
אחת הבעיות המרכזיות היא להביא לידי שיתוף פעולה בין השליחים הקונסולריים לבין שליחי הסוכנות.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:
יש לשקול את האפשרות של הפרדה בין שליחי קונסולרי לבין שליחי העלייה שיקרא תפקידו בניהול הסברה ובעידוד העלייה.

י. יונתן:
אינני מבין מדוע צריך להעלות את הצורך לדון בהפרדה, כי הרי אני מדבר בנושאים רשמיים של מדינת ישראל וברגע ששליחים ציוניים אינם פועלים במסגרת של שליחים ציוניים - מדוע אני צריך לבחון את ההפרדה, מדוע יש להעלות את הנוסח הזה שיש לבחון את ההפרדה?

ג. כהן:
הוועדה יכולה כאן לתת חיזוק לשליחים שיהיו טובים ולא ישבו רק במשרד ואינם יוצאים לאותה מטרה עיקרית של עידוד העלייה. - זהו תפקיד אחד. התפקיד האחר שעליו לעסוק בו הוא: ריכוז הפעילות האדמיניסטרטיבית הקשורה בעלייה.

י. יונתן:
אילו באה הוועדה ואמרה שהיא מחווה את דעתה שגם תפקידים העוסקים בבעיות אדמיניסטרטיביות של העלייה חייבים להיות שליחי עלייה - הייתי מקבל את הדבר, כי מה שמרתיע אותי היא העובדה שאם יהודי נכנס לשגרירות ישראל ופוגש בתפקיד המדובר אליו בצורה יבשה ואינו מעודד אותו לעלייה, הרי אדם כזה שהולך לשגרירות ישראל, לשגרירות ציונית הוא איננו טוב?

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו :
נניח שנאמר שהוועדה בדעה שיש לבחון ולשקול את האפשרות של הפרדת העוגם האדמיניסטרטיבי המוטל על השליחים על-מנת לאפשר להם להתמסר אך ורק לעניני העליה.

ג. כהן :
הבעיה היא שהשליח יושב במשרד. אבל אם אנחנו רוצים לשפר את מוסד השליחים, בואו ננסה להפריד בין השליחים - יש כאלה שצריך להכשיר אותם לתפקיד של הסברה ועידוד העליה בשטח, והאחרים נמצאים במשרד. לכן, צריך לשקול אם לא דרושה הבחנה או הפרדה בקרב נציגי העליה ובין משרדי העליה בגולה.

מ. דרובלס :
אי-אפשר לבוא ולקבוע שבלונה לכל הארצות. לכן, אם אנחנו חוזרים לסעיף 9 יש להפריד לחלוטין בין שליחי העליה לבין עשרות חברי-כנסת שיוצאים לחו"ל ואין מנצלים אותם לנושא זה.

ג. כהן :
יש כאן סעיף נטרד בו אנחנו מציעים הפרדה בין האנשים העוסקים בקבלת עולים במשרד, כלומר, אלה שכבר באים אלינו לבין עידוד העליה. אני מציעה שתהיינה שתי קטיגוריות.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו :
אנחנו מדברים כאן על אזרחי ישראל הנמצאים בחו"ל - זה נושא אחד. הדבר השני הוא: האם אנחנו במסגרות צריכים לדבר על נקודה זו או לא ואם יש לעשות את ההבחנה בין שליחים המיועדים לאדמיניסטרציה לבין שליחים המיועדים לעודד עליה.

י. יודיץ :
מכבודה של הוועדה לא לפרט דברים שלא נבחנו דיים. אנחנו לא נקבע את אופיו של השליח. לדעתי, שליח עליה הוא טוב אם הוא מצליח להעלות יהודי לארץ, ואני עשיתי זאת. אבל כאשר התחלתי לטפל בעניניו המעשיים, כבר לא הייתי לשליח מצווה.

ג. כהן :
המתייגותי והצעת מינוט שלי נובעת שיש להכניס כאן את ההבחנה.

י. גוריאלי :
(קורא את סעיף 10).

ה ח ל ח :

לקבל את סעיף 10.

י. גוריאלי :
(קורא את סעיף 11).

מ. דרובלס :
כאן אני רוצה לעמוד על ענין הנושאים בווינה וברומא - לדעתי, יש להוציא את הנבחרת הטובה ביותר לווינה ולרומא שיפגשו עם העולים החדשים שם.

הוא צודק בהחלט שאסור להשלים עם העובדות
האלה ובעיקר במסקנות.

ח. שמעוני:

אני חושבת שמה שכתוב כאן הוא בסדר. אגב,
ישנם עולים היוצאים מרוסיה ישר לארה"ב ולקנדה.

ג. כהן:

אני מציע לנסח את סעיף 11 כך: " הוועדה
מביעה את דאגתה מתועעת הנשירה הניכרת מקרב.
להכשיר שליחי עליה מיוחדים לטיפול בהסברה בין הנושדים צוינה וברומא. כמו
ארה"ב וקנדה והכוונתם ארצה".

י. יודין:

ה ל ט ה :

לקבל את הצעתו של חבר-הכנסת יודין לסעיף 11.

(קורא את סעיף 12).

י. נוריאל:

אני מציע למחוק את כל הקטע המדבר על ההנאות
החומריות במדינת ישראל.

ח. שמעוני:

ניסוח סעיף 12 יהיה: "הוועדה בדעה כי
בניהול ההסברה לעליה ארצה יש להתרכז בעיקר
באותם האלמנטים שדיברנו עליהם, ולתת תמורה ריאלית והולמת על המציאות הכלכלית
בארץ, וכן הסבר ריאלי על אפשרויות הקליטה והטיפול המוגש לעולים מטעם המוסדות
הלאומיים ומוסדות ממשלת ישראל", כי יש עדיין יהודים מהמערב שבשבילם עליה
לישראל היא עליה חומרית.

י. יודין:

ה ל ט ה :

לקבל את הצעת חבר-הכנסת יודין לסעיף 12.

(קורא את סעיף 13).

י. נוריאל:

אני מציע למחוק את הסעיף הזה, כי פה נאמר
שאם מישהו יוצא לאסוף כספים בחו"ל הוא לא
יעסק באיסוף הכספים, אלא יעסוק במשהו אחר על-מנת להגיע לכל השכבות. יש לזכור
שאנחנו איש ציבור שיוצא לחו"ל הוא מוגבל וללא כסף לא יהיה לנו שום דבר; ואז
אולי צריך להגיד שעליו להתחלק חצי-חצי.

מ. דרובלס:

אנחנו שמענו במשך כל שנות קיומה של המדינה
האשמות חריפות שיש כאלה שנותנים את הכסף
ואל יהודים אחרים יש לדבר רק על עליה. לכן, יש לומר שהוועדה רואה בדאגה
המורה שאישי ציבור היוצאים אל הגולה מתרכזים יותר בנושא המגבית ושחות בנושא

ג. כהן:

ג. כהן:

העליה. לכן, יש להתגייס למען נושא העליה. ראש הממשלה שיוצא להפגש עם קארטר צריך להפגש גם עם היהודים בברוקלין.

י. יודין:

בסעיף זה יש גרעין של אמת שיש לבטא אותו. אבל הביקורת כלפי נציגי ישראל וההסתדרות הציונית היא מיותרת. יש לכתוב: "יש להרחיב את המגע עם חוגים רחבים שאינם נמנים עם תורמי המגביות למען להגביר את פעילותם למען ישראל", כי ישנם חוגים רחבים של יהודים שהם בהחלט פוטנציאל בכוח העליה - יש להתגבר על ענין זה ולבטא זאת בצורה נכונה.

מ. דרובלס:

"אנחנו קוראים לאישים רשמיים של מדינת ישראל".

ה. שמעוני:

"לכלול מפגשים למען העליה מכל שדרות הציבור" או "לכלול בסדר-יום מפגשים לצרכי עליה

בקרב כל שכבות הציבור היהודי".

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

"הוועדה קוראת לנציגי ציבור מישראל המבקרים בחו"ל לכלול בסדר-יום מפגשים עם חוגים שאינם נמנים על תורמי המגביות על-מנת להגביר את העליה לארץ".

ת ח ס ה :

לקבל את הצעת היושבת-ראש לסעיף 13.

הסתייגות לחברת-הכנסת ג. כהן.

י. גוריאלי:

(קורא את המשך סעיף 13 בעמוד 5).

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

אני מציעה להוציא את כל הסעיף; או שאנחנו יכולים להגיד בצורה כללית שיש להגביר את הפעולה בקרב חוגים שטרם הצענו עליהם עד כה, בין אם אלה סטודנטים או אחרים.

מ. דרובלס:

אני מציע שנשאיר את הסעיף וכן את ההתייחסות כלפי הסטודנטים. אני חושב שיש למחוק את המלים שבסוגריים ואפשר לכתוב: " . . . לגבי ערכים אוניברסאליים שיש בהם אתגרים חלוציים. . .".

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

אנחנו נגיד את הדברים בצורה כללית ללא פירוטים ונציין את שני הסקטורים כמו: הסטודנטים

והמעמד הבינוני.

ה ח ל ט ה ז

לקבל את הצעת יושבת-ראש הוועדה לגבי סעיף 13.

(קורא את סעיף 14).

י. נוריאלי:

אני מציעה למחוק את הסעיף.

הי"ר ש. ארבל-אלמוזלינו:

ה ח ל ט ה ז

לקבל את הצעת היושבת ראש לסעיף 14.

(קורא את סעיף 15).

י. נוריאלי:

אנחנו כבר אמרנו את זה.

ה. שמעוני:

באותו סעיף 12 אנחנו יכולים לכתוב: "תוך
תיאום בין כל הגורמים העוסקים בקליטה ומסירת

ג. כהן:

מידע מעודכן".

ה ח ל ט ה ז

לקבל את הצעת חברת-הכנסת ג. כהן למחוק את סעיף 15 ולהוסיף
את המלים דלעיל לסעיף 12.

(קורא את סעיף 16).

י. נוריאלי:

אני מציע שנכתוב כאן רק משפט אחד: יש
לבדוק את הפרוצדורה אם היא מבטיחה את
בהירותם של השליחים בעלי התכונות הראויות; אם היא אינה כזו - יש להבטיח
שהפרוצדורה תהיה כזו שתבטיח את בהירותם של בעלי התכונות הראויות.

ה. שמעוני:

אני חושב שהוועדה צריכה לחוות את דעתה
בצורה חד-משמעית נגד גיוס שליחים בצורת מכרז

י. יודיץ:

ולשקוד על כך שהם יגויסו באמצעות ארגונים ציבוריים ותנועות, כפי שזה היה
עד כה, כי בעיני הם הדוגמה להגשמת הציונות והם הערובה לבחירת השליחים ברמה
גבוהה מפני שמאחורי כל שליח כזה עומדת התנועה השומרת על גורמות מסוימות ועל
אתריהן הציבורית. בשנה האחרונה הוכנס אלמנט המכרז ואני מסתייג ממנו.

האם אנחנו רוצים שכל השליחים יהיו חברי מפלגות?

ג. כהן:

יש לבדוק כמובן שהטובים ביותר ישלחו מפני

ישנם כאלה שאינם חברי מפלגה כלל. זה ענין של מיון טוב ואחר-כך יש לעשות

ג. כהן:

סינטיזה ואז להציע את האנשים שיש להם מירב התכונות, כי אין לנו שום כלי אחר. כלומר, יש לעשות רביזיה כדי למצוא את הריכוז המירבי של האנשים המתאימים.

ח. שמעוני:

מספיק אם יגידו שכל אחד יהיה מודע לתכונות הנדרשות וישתחף במכרז; ואז יבדקו את האיכויות הדרושות, כי אותי מענינת התוצאה ולא הדרך.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו:

בדיון שהתקיים בוועדה בנוכחות מנכ"ל הסוכנות מר ריבלין דובר על כך שאין ויתור על שיטת המיכרזים לגבי האיכויות של כל אלה שרוצים להשליח, כי יש ויפיע בפני המכרז שליח שהוא בן-אוחה ארץ שאליה הוא נשלח ולכן שפתו תהיה טובה. אבל אנחנו רוצים שהוא יהיה הטוב ביותר. לכן צריך שיגשו למכרז גם אחרים שכבר הוכיחו עצמם בעבר. משום כך אני אומרת שלא רק הוועדה היא שחקב את השליח, אלא אנחנו רוצים להניע גם אחרים שיהיו לשליחים.

מ. דרובלס:

אני מבין את כוונותיה הטובות של חברת-הכנסת כהן המבקשת למצוא שילוב שלא רק באמצעות מכרזים יבואו אנשים לשליחות, אלא גם האנשים הטובים ביותר. אני בהחלט תומך בכוונות שלך. אבל המציאות היא אחרת, כי ההסתדרות הציונית מורכבת ממפלגות והתיקים מחולקים בהתאם ו-80% מהשליחים הם ממפלגה אחת ו-20% מכלל המפלגות.

ג. כהן:

אני מציעה את הניסוח הבא: "הוועדה מודעת הן לאספקטים החיוביים והן לאספקטים השליליים הקיימים בענין המכרזים הפומביים הנהוגים כיום. הוועדה סבורה שיש לעשות רביזיה בשיטה הקיימת במגמה למצוא את הסינטיזה בין האפשרות של ריכוז מירבי של מועמדים לבין האפשרות להציע אנשים שברגישותם, קשריהם ותרומתם הציבורית היוו דוגמה להגשמת הציונות".

ה ח ל ט ה :

לקבל את הצעתה של חברת הכנסת ג. כהן לסעיף 16.

י. גוריאלי:

(קורא את סעיף 17).

ג. כהן:

הרצון הוא טוב. אבל צריך לצמצם.

ה ח ל ט ה :

לקבל את סעיף 17.

י. גוריאלי:

(קורא את סעיף 18).

ה ח ל ט ה ז

לקבל את סעיף 18 כמות שהוא.

(קורא את סעיף 19).

י. נוריאל:

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו: למחוק את המלים " . . . כמו במקומות שחלים בהם שינויים . . ." ועד הסוף, ולכתוב: " . . . שישי בהן פוטנציאל רב לעליה במקומות שיש סכנה לקיום היהודי הפיזי והרוחני".

ה ח ל ט ה ז

לקבל את הצעת היושבת-ראש בסעיף 19.

(קורא את סעיף 20).

י. נוריאל:

ה ח ל ט ה ז

לקבל את סעיף 20.

(קורא את סעיף 21).

י. נוריאל:

הקטע המתחיל במלים: "כן רושמת לפני הוועדה בחיוב רב. . ." ועד הסוף יש למחוק.

מ. דרובלס:

ה ח ל ט ה ז

לקבל את סעיף 21 בהתאם להצעתו של חבר-הכנסת דרובלס.

(קורא את סעיף 22).

י. נוריאל:

אני לא חושבת שצריך לברך את ההסתדרות הציונית. אבל אני גם מסתייגת מ"העליהום" לגבי השליחים

ג. כהן:

לגבי יוקרה.

אני מציע למחוק לגמרי את סעיף 22, כי אפשר להתווכח עליו הרבה מפני שאיננו יכולים לחלק יותר מדי שבחים להסתדרות הציונית בנושא החינוך היהודי שהוא במצב עוד יותר חמור מנושא העליה, כי מתוך 1.700.000 ילדים, רק 6% מקבלים חינוך יהודי.

מ. דרובלס:

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו: נניח שאני אתפטר על ההסתדרות הציונית, אבל הסוכנות מטפלת ביהודים בארץ ובעולים מארצות המצוקה.

י. יודישן:

אנחנו חייבים להעלות את היוקרה והערכה לגבי השליחים ולקום נגד יצירה אווירה בלתי אוחדת, על אף המקרים הבודדים החריגים שהיו.

באשר לסעיף 22 - אני הייתי אומר את האמת שאי אפשר להכחישה שהמאמצים של ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית אינם מספיקים. הם אינם תואמים את הצרכים הגדולים ואנחנו תובעים להגבירם.

היו"ר - ש. ארבל-אלמוזלינו: אני חושבת שאנחנו יכולים לנסח את הסעיף כך: "הוועדה רשמה לפנייה שלאור הצרכים המיוחדים ולאור המציאות הקיימת כל פעולות השליחות למען עידוד העליה אינן מספיקות, והיא קוראת להסתדרות הציונית ולסוכנות להגביר את המאמצים ולעשות פעולות בלתי נלאות על-מנת להגביר את ממדי העליה ואת החינוך היהודי בגולה". בענין השליחים - אנחנו בהחלט צריכים לצמצם, כי הם ראויים לזה.

ג. כהן:

אנחנו צריכים לציין את פעולת השליחים מאחר ומדינת ישראל היא הדוגמה, ויש לשים את הדגש על החינוך הציוני, כי מדינת ישראל משמשת דוגמה ומופת והיא לא צריכה להחישף לאבן נגף.

כך אנחנו צריכים להזכיר את ענין הירידה, כי כאן אנחנו ראינו קשר ישיר.

ה. שמעוני:

בנושא הירידה היו כבר מסקנות. יש רק להפנות את השומת הלב למסקנות ההן.

ג. כהן:

מכל מקום אני אצטרך להכניס סעיף על החינוך הציוני בארץ, כי זהו סעיף רציני.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00.